UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Regale Sacerdotium Romano Pontifici Assertum

Sfondrati, Celestino

[Sankt Gallen], 1684

§. II. Origo, Necessitas, Commoda & Incommoda Concilii Oecumenici & universalis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-63125

Visual Library

§. II.

Origo, Neceßitas, Commoda & Incommoda Concilii Oecumenici & univerſalis.

Summaria.

1. *Neceſſitas Conciliorum multis modis probata.*
2. *Eorumque Commoda.*
3. *Incommoda.*

I.

DOcuit Albertus Pighius de Hierarchia Eccleſiaſtica *l.6.* Concilia univerſalia juris humani tantùm eſſe, Bellarminus verò juris Divini. Nos Divino & Naturali jure Concilia aliqua inſtituta & præcepta eſſe credimus; ſicut enim oportet eſſe Scandala & hæreſes in Eccleſia Chriſti *Matth. 18. ad Corinth. 1.* Ita oportuit judicium aliquod & cathedram conſtitui, ubi hæreſes finirentur, & ſcandalis remedium eſſet; id vero in Conciliis præſtatur: quamvis enim ſumma decidendi auctoritas ſtet penès Pontificem, hic tamen nec debet, nec poteſt in cauſis fidei ſententiam præcipitare, ſuoque judicio fidere tot morbis obnoxio, ſed maximâ quâ poteſt induſtriâ multorúmque conſilio rem examinare, & tunc expletis omnibus diligentiæ humanæ numeris ſententiam ferre, præſertim ſi Pontificis auctoritas ipſa impugnetur, ùt in ultimis Lutheri & Calvini hæreſibus, nunquam ſolus hæreticis fidem faciet, & ideò omnium ſæculorum praxis habuit, ut in rebus arduis magnique momenti Concilia vocarentur, ſanctique Patres eorum neceſſitatem ſæpe teſtati ſunt. S. Aug. *lib. 4. contra duas epiſtolas Pelagianor. c. 12.* S. Iſidor. *in præfat. Concil.* Idem S. Aug. *l. 1. de Bapt. contra Donatiſt. c. 18.* S. Cypr. *l. 2. epiſt. 1. ad Stephanum*, & denique Concilium Tolet. XI. *in ipſa præfatione*, & habetur *Tom. 3. Concilior.* cujus neceſſitatis luculentum exemplum dedit Concilium Conſtantienſe, quo 30. annorum ſchiſma & ſumma rerum confuſio tandem extincta eſt, nunquam extra Concilium extinguenda. Quod ſi Concilia ſunt neceſſaria, hoc ipſo erunt

jure

jure Divino & Naturali inſtituta, quæ in neceſſariis non deficiunt. Ipſe naturalis inſtinctus, cùm in dubiis arduiſque verſamur, ad plurium opem & conſilia nos vertit, & imprudentiæ notaretur, qui ſui fiduciâ ſolus nullóque comite viam multis periculis obſeſſam ingrederetur. Hoc ipſum docuit Innocentius in *c. 3. d. 20. Si omnibus inſpectis*, inquit, *hujus quæſtionis qualitas nō lucide inveſtigatur, ſeniores provincias congrega, & eos interroga; faciliùs namque invenitur, quod à pluribus ſenioribus quæritur; verus enim repromiſſor Dominus ait: Si duo vel tres ex vobis convenerunt ſuper terram in nomine meo, de omni re, quamcunque petierint, fiet illis à Patre meo.* Et Cœleſtinus III. *c. 21. de Off. & Poteſt. Jud. del. Illa fuit antiqua Apoſtolicæ ſedis proviſio, ut hujuſmodi cauſarum recognitiones duobus quàm uni, tribus quàm duobus libentiùs delegaret, cùm ſicut canones atteſtantur, integrum ſit judicium quod plurimorum ſententiis confirmatur.* In ipſo homine natura ſenatum aliquem & ſynodum expreſſit, in qua ſenſus referunt, intellectus judicat, voluntas imperat cauſamque decîdit. Ipſe DEUS cœlo terrâque conditis, ubi ad luminis creationem pervenit, rem videl tanti pretii tantique impendii, & DEO aliquando tot curas & negotia facturam, ſuffragiis velut in Concilio initis, *Faciamus*, inquit, *hominem ad imaginem & ſimilitudinem noſtram. Gen.* 1. Vide Ruper. in hunc locum.

In lege Moſaica decidendis graviſſimis cauſis ſenatus quidam ſeu Concilium conſtitutum fuerat, quod Synedrion vel Sanedrim vocabant, conſtabátque ſeptuaginta viris partim ſacerdotibus, partim etiam ex quavis tribu, primariis viris, ſummo Pontifice omnibus præſidente. De quo vide Sigonium *l. 6. de Rep. Heb. c. 7.* In hoc Concilio jus & ſententia illis cauſis dicebatur, quæ apud inferiores judices finiri non poterant, propoſitâ capitis pœnâ non parentibus. Diſſidentibus judicio & ſacerdote, hujus ultimum & præcipuum ſuffragium, immo judicium erat, à quo appellari non poterat, ùt habetur *Deut. c. 21. v. 5.* ubi: *Accedentque ſacerdotes filii Levi, quos elegerit Dominus Deus tuus, ut miniſtrent ei, & ad verbum eorum omne negotium, & quidquid mundum vel immundum eſt, finietur.* Et *Deut. 17. v. 8. Si difficile & ambiguum apud te judicium eſſe perſpexeris, inter ſanguinem & ſanguinem, cauſam & cauſam, lepram & lepram, & Judicum intra portas tuas videris verba variari, ſurge & aſcende ad locum, quem elegerit Dominus Deus tuus, venieſque ad ſacerdotes Levitici generis, & ad Judicem, qui fuerit illo tempore, quæreſque ab eis, qui indicabunt tibi judicii*

veri-

veritatem, & facies quodcunque dixerint, qui præſunt loco, quem elegerit Dominus, & docuerint te, ſequeríſque ſententiam eorum, nec declinabis ad dextram neque ad ſiniſtram: qui autem ſuperbierit nolens obedire ſacerdotis imperio, qui eo tempore miniſtrat Deo tuo, & Decreto judicis, morietur homo ille. Ubi nota Abulenſem ad hunc locum ſcribere, ſummum Pontificem vocari hîc Judicem, quòd ipſe ſolus in Concilio, audito aliorum judicio proferret ſententiam: ſic Caiphas in Chriſtum *Joan. 11. v 50.* Ananus Pontifex in Jacobum fratrem Domini ſententiam dixit, teſte Joſepho *lib. 20. c. 8.* fuiſſe enim ſacerdotes non in cauſis tantùm ſacris, ſed etiam civilibus judices, teſtantur Joſephus *l. 2. cont. Apionem.* & diſertè Ezech. *c. 44. v. 24.* ubi: *Populum meum docebunt, quid ſit inter ſanctum & pollutum, & inter mundum & immundum oſtendent eis; & cùm fuerit controverſia, ſtabunt in judiciis meis, & judicabunt.*

Apud Romanos tanta fuit Augurum dignitas, (nam & ipſi ſacra procurabant) ut de illis Cicero *l. 3. de Legib. Quæque Augur injuſta, nefaſta, vitioſa, dira dixerit, irrita, infeſtaque ſunto, quique non paruerit, capitale eſto.* Et idem Cicero *pro domo ſua ad Pontifices: Iſtos & religionibus Deorum & ſummæ Reipublicæ à Majoribus præfectos eſſe.*

De Pontifice Maximo Romanorum Zoſimus apud Thomam Dempſterum *l. 3. Antiquit. c. 21. Unus Pontificum omnium ſupremus erat, qui & Maximus dicebatur, quòd maximarum rerum, quæ ad ſacra & Religionem pertinent, judex eſſet & vindex contumaciæ privatorum & Magiſtratuum. Feſtus etiam ait, Pontificem maximum judicem, & arbitrum eſſe rerum divinarum átque humanarum.* Hæc Dempſterus.

De Gallorum Sacerdotibus, quos Druidas vocant, hæc ſcribit Cæſar *l. 6. belli Gallici, Illi rebus divinis interſunt, ſacrificia publica & privata procurant, Religiones interpretantur, de omnibus ferè controverſiis publicis privatíſque conſtituunt: & ſi quod eſt admiſſum facinus, ſi cædes facta, ſi de hæreditate, ſi de finibus controverſia eſt, iidem decernunt; præmia pœnaſque conſtituunt: ſi quis aut privatus aut publicus eorum decreto non ſtetit, ſacrificiis interdicunt: hæc pœna apud eos eſt graviſſima: quibus ita interdictum, ii numero impiorum & ſceleratorum habentur; iis omnes decedunt: aditum illorum ſermonémque*

némque defugiunt: neque iis petentibus jus redditur, neque honos ullus communicatur; His autem omnibus Druidibus præeſt unus, qui ſummam inter eos habet auctoritatem. Is certo anni tempore in finibus Carnutum, quæ regio totius Galliæ media habetur, conſidunt in loco conſecrato: huc omnes undique, qui controverſias habent, conveniunt, eorúmque judiciis decretiſque parent, neque tributa unâ cum reliquis pendunt, omniúmque rerum habent immunitatem, &c.

De Sacerdotibus Ægyptiis Strabo *l.17. de Meroitarum moribus: In Meroë olim primum ordinem ſacerdotes obtinebant, qui tantam auctoritatem habebant, ut nonnunquam miſſo nuntio mortem Regis imperarent, & pro eo alium facicbant.*

Eadem ferè de Ægyptiis *l.14. Variar.34.* de Perſis Euſebius *in Chronico.* De Athenienſibus & Areopagitis Joſephus *l.14. Antiquit. c.19.* narrant.

Omnium ergo Gentium conſenſus hanc de rebus maximis judicandi auctoritatem præſertim divinis ſacerdotibus conceſſam, naturalis, non humani juris eſſe convincit; humanum enim jus variat, nec apud omnes eſt idem.

II. Et verò multa eſſe & magna, quæ à Conciliis proveniunt bona, nemo inficias iverit; à pluribus oculis plura videntur; & quantum multitudo conſiliis & opinionibus ſecum pugnans Reipublicæ nocuit, tantùm profuit unita, & in eundem finem conjuncta: hinc ab exordiis Eccleſiæ, uſq; in hanc diem, Concilia ſæpe repetita hæreſes & ſchiſmata profligârunt, felici ſemper eventu, eſto enim non ſemper devictis hæreticis, at ſemper confirmatis Catholicis, munitâ veritate, paratiſque contra ſerpentem luem remediis, nam & medicinæ pars & officium eſt ſecari, quod ſanari non poteſt. Deinde vocatis ex toto orbe paſtoribus, facile & in promptu eſt, quæ ſingulis Provinciis conducat primùm ſcire, deinde etiam decernere, obfuturis utique remediis, ſi eadem ſingulis applicentur; nec enim quod Italiæ, hoc Germaniæ, hoc Galliæ proderit, cùm non minus varia ſit morum quàm corporum complexio. Denique ab omnibus ſtatuta obſtinatum etiam animum frangunt, faciliùs minorique verecundiâ omnibus cedentem quàm paucis, aut ſaltem publico riſui & indignationi exponunt, cùm ſtultiſſimus ſit, qui contra tam multos, tam magnos, tam ſanctos ſapientéſque, & explicandæ veritati à Deo electos

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ctos ſapere velit, idque contra expreſſam Evangelii doctrinam: *In cathedra Moſis ſederunt Principes & Phariſei, quæ ergo dicunt facite, quæ verò faciunt, facere nolite, &c. Matth. 23.* Et: *Qui vos audit, me audit. Qui vos ſpernit, me ſpernit. Luc. 10.*

III. Sunt tamen conciliis ſua etiam incommoda, præſertim cùm nimis frequentia: nec expediat ſemel deciſa, & tot miraculorum, Martyrum, Confeſſorúmque teſtimoniis confirmata in dubium iterum & examen vocare, quo nomine non à SS. Patribus tantùm, ſed etiam ethnicis malè audiit Conſtantius, inter quos Ammianus Marcellinus *lib. 21.* hæc ſcribit: *Chriſtianam Religionem abſolutam & ſimplicem anilæ ſuperſtitione confundens: in qua ſcrutanda perplexius, quamquam componendi gratiâ excitavit diſſidia plurima, quæ progreſſa fuſiùs aluit concertatio verborum, ut catervis Antiſtitum jumentis publicis ultro citroque diſcurrentibus per Synodos, quas appellant, dum ritum omnem ad ſuum conatur trahere arbitrium, rei vehicularia ſuccideret nervos.* V. Gregor. Nazianzen. *epiſt. 55. ad Procopium*, ubi ſcribit: *Nunquam ſine periculo & offenſione ſacerdotum haberi Conventus.* Et in eadem epiſtola: *Ego*, inquit, *ſi vera dicere oportet, ita omnia Epiſcoporum Concilia fugio, quoniam nullum Concilii finem lætum, fauſtumque, nec quòd depulſionem malorum potiùs, quàm acceſſionem & incrementum habuerit, vidi.* Axioma eſt Aſtronomicum, ſed nec minus politicum: *Adunationem Planetarum nunquam fuiſſe bonam.*

Raró eſt multitudo ſine opinionum varietate, & hæc ſine diſcordia, quæ in rebus fidei pernicioſiſſima, cùm fides nec opiniones, nec dubium admittat. Quas turbas Baſileenſe Concilium & Piſanum in Eccleſiam concitârunt? quot à Principibus, ab Epiſcopis, à bello, à peſte difficultates excitatæ? quot cum Regibus & Imperatore ſuſceptæ, de loco, de modo, de tranſlatione concertationes, exitu iæ in offenſas animorum, niſi prudentia & Deus præſertim obſtitiſſent? & Conciliis tandem abſolutis, quot iterum promulgationi objectæ remoræ, calumniæ, exceptiones? nec proptereà tamen expugnatæ hæreſes, ſed potiùs materia & occaſio mendaciis data, ut non immeritò Clemens VII. Carolo Imperatori Concilium urgenti reſcripſerit: *Mulcàt Purpuratorum credidiſſe Concilium haud profuturum.* Profuit enimverò Concilium, ſed tot tantæque difficultates ſunt illud comitatæ, ut planè apparuerit, hoc remedium in extremas, & cum alia non ſuperant, conferendum eſſe.

Auro digna ſunt, quæ in hanc rem Martianus Imperator edicto ſuo inſeruit, *ad finem actionis tertiæ Chalcedonenſis Concilii: Verè impius atq; ſacrilegus eſt, qui poſt tot ſacerdotum ſententiam opinioni ſuæ aliquid tractandum relinquit. Extremæ quippe dementiæ eſt, in medio & perſpicuo die commentitium lumen inquirere; quisquis enim poſt veritatem repertam aliquid ulterius diſcutit, mendacium quærit; nam injuriam facit judicio religioſiſsimæ Synodi, ſi quis ſemel judicata, ac rectè diſpoſita, revolvere, & publicè diſputare contendit; &c.* Videatur etiam *Lex 4. C. de ſumma Trinitate.*

§. III.

Quando hæc quæſtio de ſuperioritate Concilii ſupra Pontificem agitari cœpta, & quas ob cauſas?

Summaria.

1. Origo hujus Quæſtionis ex ſchiſmate nata, & partim à Catholicis in Conciliis Pariſienſi, Piſano, Conſtantinopolitano, Baſileenſi producta, partim à Lutheranis.

2. Sed varias ob cauſas, aliis publicum, aliis privatum lucrum ſpectantibus.

I.

LIbenter in rerum cauſas inquirimus, ea enim agendi ratio jam paſſim inolevit, ut aliud homines oſtendant, aliud agant, pulcherrimâ rerum facie fœdiſſimoque receſſu, & cortice plerúmque oculos fallente. Qui Concilium Pontifici Max. præferunt, Religionem, correctionem abuſuum, fidei cauſam, & alia multa dictu audituque pulcherrima prætexunt; ſed an ex vero, à principiis ipſis intellige.

Videtur huic quæſtioni initium occaſionémque inprimis dediſſe obſtinatum illud ſchiſma, quod poſt mortem Gregorii XI.